

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการศึกษาประเภทแหล่งเรียนรู้ในวัดไทยลอสแอนเจลิสจำแนกตามประเภทแหล่งเรียนรู้ รวมถึงการวิเคราะห์คุณค่าและบทบาทของวัดไทยลอสแอนเจลิสในฐานะแหล่งเรียนรู้ เพื่อเสนอแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาวัดในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนไทยซึ่งกระบวนการวิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในระยะเวลา 1 ปี ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2551- วันที่ 1 มิถุนายน 2552 โดยทำหน้าที่เป็นครูอาสาสมัครสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยที่โรงเรียนพุทธศาสนาวันไทยลอสแอนเจลิส (ภาคปกติ) ปีการศึกษา 2551-2552 และผู้วิจัยได้เข้าร่วมกิจกรรมในโอกาสต่าง ๆ เพื่อทำการสังเกต สัมภาษณ์ และศึกษาข้อมูลจากเอกสาร โดยมีลำดับขั้นตอนการวิจัยดังนี้

1. ขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาถึงหัวหน้าสงฆ์วัดไทยลอสแอนเจลิส
2. ขออนุญาตดำเนินการวิจัยจากหัวหน้าสงฆ์วัดไทยลอสแอนเจลิส
3. ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1-การศึกษาแหล่งเรียนรู้ในวัดไทยลอสแอนเจลิส จำแนกตามประเภทแหล่งเรียนรู้

1. ผู้วิจัยศึกษาโดยใช้การวิจัยเอกสาร (เอกสารชั้นต้นและเอกสารชั้นรอง) แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ ประเภทพิจารณาภายนอก (External Criticism) เพื่อทำการพิจารณาแหล่งข้อมูลว่าเป็นจริงหรือไม่ มีความน่าเชื่อถือเพียงใด ผู้วิจัยพิจารณาจากความน่าเชื่อถือจากแหล่งข้อมูลด้วยจากเอกสารคือ สถานที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ และโรงพิมพ์และเกณฑ์พิจารณาภายใน (Internal Criticism) โดยการนำมาจากเอกสารทั้งข้อมูลมหภาค (Macro) และข้อมูลจุลภาค (Micro) มาสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) เพื่อทำการจำแนกประเภทแหล่งเรียนรู้ตามที่กำหนด

1.1 ข้อมูลมหภาค (Macro) ศึกษาจากหนังสือและเอกสารเกี่ยวกับบทบาทของวัดคุณค่าของวัด ประเภทแหล่งเรียนรู้ในชุมชนของวัดไทยลอสแอนเจลิส

1.2 ข้อมูลจุลภาค (Micro) ได้แก่

1.2.1 วารสารวัดไทยในสหรัฐอเมริกา

1.2.2 หนังสือพิมพ์ไทยในสหรัฐอเมริกา

1.2.3 รายงานและวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับบทบาทและคุณค่าของวัดในสถาบันต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ

1.2.4 เอกสารและวารสารของชมรมต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา

1.2.5 เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เผยแพร่ตามเว็บไซต์ต่าง ๆ

2. การสัมภาษณ์ (Interview) ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non- Structured Interview) สัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยสัมภาษณ์บุคคลสำคัญซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับวัดไทยลอสแอนเจลิส ลักษณะแบบเป็นทางการ และเลือกแบบเจาะจง ได้แก่

2.1 คณะสงฆ์วัดไทยลอสแอนเจลิส

2.2 ครูโรงเรียนสอนพุทธศาสนา วัดไทยลอสแอนเจลิส

2.3 นักเรียนโรงเรียนพุทธศาสนาในวัดไทยลอสแอนเจลิส

2.4 ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในวัดไทยลอสแอนเจลิส

2.5 พุทธศาสนิกชนชาวไทย ต่างชาติและนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมกิจกรรมที่วัดไทยลอสแอนเจลิส

2.6 บุคคลสำคัญในท้องถิ่น ได้แก่ ประธานชมรม สมาคม หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับวัดไทยลอสแอนเจลิส

3. การสังเกต (Observation) ซึ่งใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยเข้าไปร่วมทำกิจกรรมของวัด การสังเกตกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมของนักเรียนวัดไทยลอสแอนเจลิสที่จัดขึ้นและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) โดยเข้าไปร่วมกิจกรรมของวัดไทยลอสแอนเจลิส ที่จัดขึ้นในวาระต่าง ๆ ในระยะเวลา 1 ปี

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์คุณค่าและบทบาทของวัดลอสแอนเจลิสในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนไทย

ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดสำหรับการวิเคราะห์คุณค่าและบทบาทของวัดในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนไว้ 5 ประเด็น ดังนี้

1. คุณค่าและบทบาทด้านสังคม
2. คุณค่าและบทบาทด้านการศึกษา
3. คุณค่าและบทบาทด้านประเพณีและศิลปวัฒนธรรม
4. คุณค่าและบทบาทด้านเศรษฐกิจ
5. คุณค่าและบทบาทด้านการท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาวัดในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนไทย ระเบียบวิธีที่ใช้ คือ สนทนากลุ่ม (Focus Group) 1 กลุ่มจำนวน 12 ท่าน ประกอบด้วยผู้แทนกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ พระสงฆ์ พุทธศาสนิกชน ผู้ปกครองและนักเรียนโรงเรียนพุทธศาสนา วัดไทยลอสแอนเจลิส โดยดำเนินการสนทนากลุ่มเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 เวลา 15.00 น.- 16.00 น. ณ ห้องธุรการ โรงเรียนพุทธศาสนา วัดไทยลอสแอนเจลิส (ศาลาพระธรรมราชานุวัตร) โดยผู้วิจัยนำผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 2 มาเสนอต่อพระสงฆ์ ตัวแทนพุทธศาสนิกชน ผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อระดมความคิดว่า แหล่งเรียนรู้ของชุมชนในวัดนั้นจะมีแนวทางในการอนุรักษ์และการพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีศักยภาพและเกิดประโยชน์ต่อคนในชุมชนให้มากที่สุดอย่างไร

แหล่งที่มาของข้อมูล

1. ข้อมูลเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัดไทยลอสแอนเจลิส ได้แก่
 - 1.1 วารสารวัดไทยในสหรัฐอเมริกา ได้แก่ วารสารดวงประทีป
 - 1.2 หนังสือพิมพ์ไทยในสหรัฐอเมริกา ได้แก่ เสริชัย ไทยแอล.เอ ข่าวสด USA เอเชียนรีดเดอร์ สยามมีเดีย ชุมชน แอล.เอ สตาร์ อินไซด์อเมริกา ประชาชน และหนังสือพิมพ์ดิ เอเชียนแปซิฟิก
 - 1.3 รายงานและวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับบทบาทและคุณค่าของวัดในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ
 - 1.4 เอกสารและวารสารของชมรมต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา
 - 1.5 เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เผยแพร่ตามเว็บไซต์ต่าง ๆ เว็บไซต์ที่สำคัญในด้านการบริการข้อมูลเกี่ยวกับวัดและชุมชนไทยได้แก่
 - 1.5.1 <http://thaila.us>
 - 1.5.2 <http://www.thaitownusa.com>
 - 1.5.3 <http://www.watthaiusa.org>
 - 1.5.4 <http://www.apacnews.net>
 - 1.5.5 <http://www.siamchronicle.com/news>
 - 1.5.6 <http://www.thaitempleusa.iirt.net>
2. ข้อมูลจากการสำรวจภาคสนามโดยการสังเกตและการสัมภาษณ์พระสงฆ์ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ในโรงเรียนสอนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์และพุทธศาสนิกชนชาวไทยและต่างชาติที่เข้าร่วมกิจกรรมของวัดไทยลอสแอนเจลิส

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากการศึกษาแล้วผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ใน 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ประเภทแหล่งเรียนรู้ในวัดไทยลอสแอนเจลิสจำแนกตามประเภทแหล่งเรียนรู้

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) ด้วยวิธีการแบบใช้ทฤษฎีคือ การจำแนกชนิดข้อมูลในเหตุการณ์หนึ่ง โดยยึดแนวคิดเป็นกรอบในการจำแนกประเภทแหล่งเรียนรู้ ซึ่งแบ่งเป็นประเภทดังนี้

1. แหล่งเรียนรู้ของชุมชนประเภทบุคคล
2. แหล่งเรียนรู้ของชุมชนประเภทสื่อ วัสดุ อุปกรณ์
3. แหล่งเรียนรู้ของชุมชนประเภทกิจกรรม
4. แหล่งเรียนรู้ของชุมชนประเภทสถานที่และแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์คุณค่าและบทบาทของวัดไทยในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนไทย

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้กรอบแนวคิดเรื่องประเภทของคุณค่าคือ คุณค่านอกตัว (Extrinsic Value) และคุณค่าในตัว (Intrinsic Value) มาวิเคราะห์คุณค่าและบทบาทของวัดไทยในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาวัดในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนไทย

ผู้วิจัยนำข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาในส่วนที่ 2 มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีวิจัยแบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อเสนอแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาวัดในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนเพื่อการเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้นไป

การนำเสนอผลการวิจัย

ภายหลังการดำเนินงานรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยทั้ง 3 ส่วนแล้ว ผู้วิจัยทำรวบรวมข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาเรียบเรียงเพื่อสร้างข้อสรุปงานวิจัยเชิงบรรยาย โดยให้ครอบคลุมประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้ในวัดไทยลอสแอนเจลิสดังนี้

1. ประเภทของแหล่งเรียนรู้ในวัด
2. คุณค่าและบทบาทของวัดในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนไทย
3. แนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาวัดในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนไทย